

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Obdo/66/2017
Identifikačné číslo spisu: 5109217319
Dátum vydania rozhodnutia: 25.04.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Darina Ličková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:5109217319.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: S. W., nar. XX. apríla XXXX, bytom G. XXXX/XX, XXX XX W., právne zastúpeného Mgr. Róbertom Kučerom, advokátom, Veľká Okružná 39, 010 01 Žilina, proti žalovanému: E. H., nar. XX. augusta XXXX, bytom Q. XXXX/XX, XXX XX A., právne zastúpeného Centrom právnej pomoci, so sídlom Nitra, určenou advokátkou Mgr. Zuzanou Bdžochovou, Mickiewiczova 6, 811 07 Bratislava, o zaplatenie zmenkovej sumy 1.228.162,76 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn.:11CbZm/1/2009, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 3. decembra 2015, č. k. 13CoZm/18/2015-820, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Žiline z 3. decembra 2015, č. k. 13CoZm/18/2015-820 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina uznesením z 10. júna 2014 č. k. 11CbZm/1/2009-732 výrokom I. konanie o dovolaní zastavil. Výrokom II. rozhodol, že žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi na účet právneho zástupcu žalobcu trovy dovolacieho konania v sume 3.461,40 eur, v lehote do troch dní od právoplatnosti uznesenia. O zastavení dovolacieho konania rozhodol súd prvej inštancie z dôvodu, že žalovaný neuhradil súdny poplatok za podané dovolanie ani po právoplatnom rozhodnutí o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, hoci bol o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku vo výzve náležite upozornený.

2. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline uznesením z 3. decembra 2015 č. k. 13CoZm/18/2015-820 potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie. V odôvodnení uznesenia odvolací súd uviedol, že rozhodnutie súdu prvej inštancie bolo vydané vyšším súdnym úradníkom. Vo veci konajúca sudkyňa súdu prvej inštancie v predkladacej správe č. k. 11CbZm/1/2009-795 zo 6. mája 2015 uviedla, že odvolaniu žalovaného proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka nemieni vyhovieť podľa § 374 ods. 4 OSP v celom rozsahu a uviedla aj dôvody. Odvolací súd v odôvodnení poukázal na ust. § 211 ods. 2, § 154 ods. 1, § 167 ods. 2 a § 159 ods. 2 OSP, § 5 ods. 1 písm. a/ a § 10 ods. 1 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. Odvolací súd uviedol, že z

obsahu spisu ani z odvolania žalovaného nevyplývalo, že by došlo k zaplateniu súdneho poplatku a v zhode s okresným súdom konštatoval, že bol dodržaný procesný postup okresného súdu, ktorý žalovaného vyzval na zaplatenie súdneho poplatku s poučením, že ak súdny poplatok v určenej lehote nezplatí, súd konanie zastaví, pričom v čase konania o žiadosti žalovaného o oslobodenie súdnych poplatkov predmetná výzva na zaplatenie súdneho poplatku bola vo vzťahu k splneniu poplatkovej povinnosti neúčinná a po právoplatnom rozhodnutí o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov, ktorým žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov nebolo priznané, vznikla žalovanému ako poplatníkovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok. Keďže žalovaný už bol vyzvaný výzvou okresného súdu na zaplatenie súdneho poplatku, okresný súd nebol povinný opätovne žalovaného vyzývať na zaplatenie súdneho poplatku vzhľadom k tomu, že žalovaný bol aj poučený o možnosti zastavenia konania v prípade nesplnenia tejto povinnosti. Odvolací súd záverom dodal, že pokiaľ uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 11CbZm/1/2009-705 zo 6. decembra 2013 nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 23. mája 2014, potom tak, ako bolo uvedené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/41/2014 z 15. decembra 2014, rozhodnutie Centra právnej pomoci sp. zn. 6326/2014-KaNR z 8. júla 2014, ktoré nadobudlo právoplatnosť 11. júla 2014, ktoré je rozhodnutím správneho orgánu a vzťahuje sa na poskytovanie právnej pomoci bez finančnej účasti žalovaného v dovolacom konaní proti rozsudkom nižších súdov, nemôže meniť rozhodnutie všeobecného súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov.

3. Proti uzneseniu odvolacieho súdu v spojení s uznesením súdu prvej inštancie podal dovolanie žalovaný z dôvodu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom podľa ust. § 237 písm. f) OSP, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený podľa ust. § 237 písm. g) OSP, konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. b) OSP a rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c) OSP. Žalovaný namietal, že postupom súdov došlo k porušeniu jeho práva na súdnu ochranu, všeobecného zákazu diskriminácie, poškodzovania alebo znevýhodňovania z dôvodu majetku alebo iného postavenia a že bolo porušené jeho právo na prístup k súdu. Žalovaný uviedol, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia odvolacím súdom, bola odvolaciemu súdu známa a preukázaná skutočnosť, že v osobitnom konaní bolo vydané právoplatné rozhodnutie správneho orgánu, s ktorým zákon spája účinky oslobodenia od súdnych poplatkov. Súdy tak nerešpektovali účinky nového právoplatného rozhodnutia správneho orgánu o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci bez finančnej účasti, ktoré má účinky oslobodenia od súdnych poplatkov, postupovali v rozpore so zákonom, vec nesprávne právne posúdili. Žalovaný tiež namietal, že v odvolacom konaní bola vec pridelená do senátu, ktorého členom bol sudca, ktorý vydal prvostupňový rozsudok. Namietal tak, že vo veci rozhodovali vylúčení sudcovia pre pomer k veci a pre pomer k účastníkom konania. Žalovaný navrhol, aby dovolací súd rozhodnutia súdov v celom rozsahu zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie súdu prvej inštancie, alternatívne vrátil vec na ďalšie konanie odvolaciemu súdu a uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy dovolacieho konania. Zároveň navrhol odložiť vykonateľnosť napadnutých rozhodnutí.

4. K dovolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že súd prvej inštancie pri vydaní uznesenia vychádzal zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a jeho závery sú vecne správne, keďže žalovaný v stanovenej lehote neuhradil súdny poplatok za konanie o jeho dovolaní. Na tom nič nemení skutočnosť, že po uplynutí lehoty na zaplatenie súdneho poplatku bol žalovanému priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci Centrom právnej pomoci, a to až po vydaní uznesenia o zastavení konania. Žalobca vo vyjadrení tiež poukázal na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR z 15. decembra 2014 sp. zn. 5Obdo/41/2014. Záverom vyjadrenia navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zamietol a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy dovolacieho konania vo výške 3.462,32 eur (vyjadrenie k dovolaniu 2.876,69 eur + paušálna náhrada nákladov 8,58 eur + 20 % DPH) na účet právneho zástupcu žalobcu.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“)], po zistení, že dovolanie podala včas a riadne zastúpená strana sporu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal vec a

dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ CSP).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júlom 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 CSP (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované) a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 ods. 1 a § 239 OSP.

7. Na odôvodnenie svojho záveru dovolací súd v zmysle § 451 ods. 3 CSP stručne uvádza, že dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí podľa § 239 OSP, prípustnosť dovolania preto z uvedených ustanovení nemožno vyvodiť.

8. Vzhľadom na uvedené, dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 ods. 1 OSP. Žalovaný procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a) až e) OSP nenamietal; existencia väd tejto povahy ani nevyšla najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

9. S prihliadnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či v konaní súdov nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. f) OSP, že žalovanému sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

10. Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie a napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia citoval právny predpis, ktorý aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorého vyvodil svoje právne závery. Súd prvej inštancie pri rozhodovaní vychádzal zo stavu veci v čase vyhlásenia rozhodnutia, a teda dovolacie konanie uznesením z 10. júna 2014 č. k. 11CbZm/1/2009-732 zastavil z dôvodu, že žalovaný neuhradil súdny poplatok za podané dovolanie ani po právoplatnom rozhodnutí o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov, hoci žalovaný bol o následkoch nezaplatenia súdneho poplatku vo výzve náležite upozornený (č. l. 676 spisu). Odvolací súd v odôvodnení uznesenia náležite citoval právny predpis, ktorý aplikoval. Správne poukázal na skutočnosť, že v rámci odvolacieho konania bolo nevyhnutné prihliadať k stavu, ktorý tu existoval, a to k uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 11CbZm/1/2009-705 zo 6. decembra 2013, ktorým žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov nebolo priznané v spojení s uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 13CoZm/20/2014 z 10. apríla 2014, ktorým došlo k potvrdeniu predmetného uznesenia súdu prvej inštancie. Uznesenie Okresného súdu Žilina č. k. 11CbZm/1/2009-705 zo 6. decembra 2013 nadobudlo právoplatnosť 23. mája 2014. Zároveň odvolací súd dodal, že bolo potrebné prihliadnuť k uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/41/2014-774 z 15. decembra 2014, ktorým najvyšší súd dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline zo dňa 10. apríla 2014 č. k. 13CoZm/20/2014-719 odmietol, ktoré nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 18. marca 2015. Odvolací súd zároveň správne poukázal, že práve stav právoplatného uznesenia Okresného súdu Žilina č. k. 11CbZm/1/2009-705 zo 6. decembra 2013, ktorým žalovanému oslobodenie od súdnych poplatkov nebolo priznané, vo väzbe na právoplatné rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/41/2014-774 z 15. decembra 2014 bol rozhodný a určujúci pre rozhodovanie o odvolaní žalovaného a ním bol krajský súd viazaný. Dovolací súd konštatuje, že postupom súdov nedošlo k porušeniu práva žalovaného na prístup k súdu. Žalovaný bol na zaplatenie súdneho poplatku za podané dovolanie riadne vyzvaný a poučený o následkoch jeho nezaplatenia. O jeho návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov bolo riadne rozhodnuté a oslobodenie od súdnych poplatkov mu nebolo priznané. Odvolací súd v závere odôvodnenia správne poukázal na závery vyplývajúce z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obdo/41/2014 z 15. decembra 2014 a správne konštatoval, že ak právoplatným uznesením Okresného súdu Žilina žalovanému nebolo priznané oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, potom následné rozhodnutie Centra právnej pomoci nemohlo zmeniť právoplatné rozhodnutie všeobecného súdu o nepriznaní oslobodenia od súdnych poplatkov. Z dôvodu nesplnenia poplatkovej povinnosti žalovaným súd prvej inštancie správne rozhodol, ak konanie o dovolaní zastavil.

11. S prihladnutím na obsah dovolania sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či v konaní odvolacieho súdu nedošlo k procesným vadám uvedeným v § 237 ods. 1 písm. g) OSP, že rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto sudcu rozhodoval senát.

12. Žalovaný v dovolaní namietal, že v odvolacom konaní bola vec pridelená do senátu, ktorého členom bol sudca, ktorý vydal prvostupňový rozsudok. Namietal tak, že vo veci rozhodovali vylúčení sudcovia pre pomer k veci a pre pomer k účastníkom konania. Z obsahu spisu vyplýva, že o zastavení konania o dovolaní rozhodovala vyššia súdna úradníčka Okresného súdu Žilina Mgr. Antónia Ďuranová a sudkyňa Okresného súdu Žilina JUDr. Martina Brniaková odvolaniu žalovaného nevyhovela a vec predložila na rozhodnutie Krajskému súdu v Žiline ako súdu odvolaciemu. Z Rozvrhu práce Krajského súdu v Žiline vyplýva, že v čase rozhodovania predmetnej veci na odvolacom súdne nepôsobili Mgr. Antónia Ďuranová ani JUDr. Martina Brniaková, preto dovolací súd nepovažuje námietku žalovaného, že sa v konaní vyskytla vada podľa § 237 písm. g) OSP za opodstatnenú.

13. V súvislosti s námietkou žalovaného, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci treba uviesť, že táto vada je relevantným dovolacím dôvodom (§ 241 ods. 2 písm. b) OSP), avšak (na rozdiel od väd taxatívne vymenovaných v § 237 OSP) nezakladá (súčasne) aj prípustnosť dovolania. To isté platí aj o nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c) OSP).

14. So zreteľom na vyššie uvedené preto dovolací súd dovolanie žalovaného proti uzneseniu odvolacieho súdu podľa § 447 písm. c) CSP ako procesne neprípustné odmietol bez toho, aby sa mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania.

15. Žalovaný podal sťažnosť na Ústavný súd Slovenskej republiky, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 12 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp.zn.11CbZm/1/2009 a jeho uznesením z 10.júna 2014, postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp.zn.:13CoZm/18/2015 a jeho uznesením z 3. decembra 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 5Obdo/51//2016 a jeho uznesením z 28. septembra 2016.

16. Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. októbra 2017 prerokoval sťažnosť žalovaného a Nálezom ÚS SR sp. zn.: II.ÚS 281/2017-57 rozhodol tak, že Najvyšší súd Slovenskej republiky postupom v konaní vedenom pod sp. zn.: 5Obdo/51/2016, ako aj uznesením z 28. septembra 2016 porušil základné právo žalovaného na súdnu ochranu, ako aj na vyjadrenie ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj právo, aby jeho záležitosť bola prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

17. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 5Obdo/51/2016 z 28. septembra 2016 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

18. Ústavný súd konštatoval, že v čase rozhodovania okresného súdu, ktorý uznesením č. k. 11CbZM/1/2009-732 z 10.júna 2014 zastavil dovolacie konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku z dovolania, ešte nebolo vydané rozhodnutie centra o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci advokátkou na zastupovanie žalovaného v dovolacom konaní, pretože toto rozhodnutie /sp. zn. 6326/2014-KaNR, R.z.39440/14/ bolo vydané až 8. júla 2014 a právoplatným sa stalo 11. júla 2014. Naproti tomu v čase rozhodovania krajského súdu, ktorý uznesením č. k. 13CoZm/18/2015-820 z 3. decembra 2015 potvrdil uznesenie okresného súdu o zastavení dovolacieho konania, a tým viac v čase rozhodovania najvyššieho súdu, ktorý uznesením sp. zn. 5Obdo/51/2016 z 28. septembra 2016 odmietol dovolanie žalovaného proti uzneseniu krajského súdu, už právoplatné rozhodnutie centra existovalo, pričom krajský súd, ako aj najvyšší súd boli o tom sťažovateľom v podanom odvolaní resp. dovolaní informovaní.

19. Ústavný súd tiež konštatoval, že oneskoreným doručením vyjadrenia protistrany žalovanému v dovolacom konaní došlo k porušeniu práva žalovaného ako strany v civilnom súdnom konaní vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, ako aj jeho práva na spravodlivé prejednanie veci podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

20. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací/ § 35 Civilného sporového poriadku - ďalej len C. s. p./ po zistení, že dovolanie podala včas a riadne zastúpená strana sporu, bez nariadenia dovolacieho pojednávania/§ 443 C. s. p./ preskúmal vec a rešpektujúc záver Ústavného súdu Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je dôvodné a preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 449 ods. 1 C. s. p. zrušil a vec vrátil tomuto na ďalšie konanie /§ 450 C. s. p./.

21. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 1. júnom 2016, t. j. za účinnosti zákona č.99/1963 Zb.- Občianskeho súdneho poriadku v znení zmien doplnkov /ďalej len O. s. p./, dovolací súd postupoval v zmysle ust. § 470 ods.2 C. s. p./ na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované/ a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, 237 ods. 1 a 239 O. s. p.

22. Keďže dovolaním napadnuté uznesenie nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí podľa § 239 O. s. p., dovolací súd skúmal, či je daný dôvod prípustnosti dovolania podľa ust. § 237 ods.1 O. s. p. Žalovaný v dovolaní namietal procesné vady konania v zmysle § 237 ods.1 písm. f/ a g/ O. s. p. Existencia vady podľa ust. § 237 ods.1 písm. g/ nebola zistená.

23. Dovolací súd vzhľadom na obsah dovolania sa osobitne zaoberal otázkou, či v konaní súdov nedošlo k procesným vadám uvedeným v ustanovení § 237 ods.1 O. s. p. t. j. či žalovanému sa postupom súdu neodňala možnosť konať pred súdom.

24. V tomto smere dovolací súd poukazuje na Nález Ústavného súdu sp. zn. II.ÚS 281/2017-57 zo 6.októbra 2017, ktorý takéto vady zistil a tieto uviedol v bode 33, 34, 41 svojho nálezu./ doručenie repliky žalobcu k dovolaniu žalovaného po rozhodnutí dovolacím súdom došlo k porušeniu práva žalovaného ako strany sporu vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom, ako aj jeho práva na spravodlivé prejednanie veci - čl. 48 ods. 2 ústavy, zastavenie civilného konania- vrátane dovolacieho konania pre nezaplatenie súdneho poplatku, ku ktorému malo dôjsť v čase, keď strane povinnej súdny poplatok zaplatiť bol centrom priznaný nárok na právnu pomoc podľa osobitného predpisu, je popretím práva na prístup na súd a znamená popretie spravodlivosti/.

25. Dovolací súd preto napadnuté uznesenie zrušil /§ 449 ods.1 C. s. p./ a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie/§ 450 C. s. p./, pričom v podrobnostiach poukazuje na Nález ústavného súdu sp. zn. ÚS II. 281/2017-57 zo 6. októbra 2017/. Keďže dovolací súd zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania/ § 453 ods.3 C. s. p./.

26. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.